

Sygn. akt VI U 2147/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2023 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Maciej Flinik

Protokolant – starszy sekretarz sądowy Marta Walińska

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2023 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 19 lipca 2022 r., znak: (...)

w sprawie: J. K.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę socjalną

1/ zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 19 lipca 2022 roku, w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej J. K. prawo do renty socjalnej od dnia 20 kwietnia 2022 roku na stałe,

2/ stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

3/ zasądza od pozwanego organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych powiększoną o podatek VAT tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sędzia Maciej Flinik

Sygn. akt VI U 2147/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 lipca 2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie art. 4 stawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej odmówił J. K. prawa do renty socjalnej, albowiem zgodnie z orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 15 lipca 2022r.. nie jest ona całkowicie niezdolna do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona podnosząc , że choruje przewlekłe od 14 roku życia Po raz pierwszy już w siódmej klasie szkoły podstawowej była z mamą na wizycie lekarskiej u psychiatry . Powodem były jej postrzegane przez osoby postronne jako dziwne zachowania , pomysły, a także paraliżujące ataki paniki. Obecnie ubezpieczona znajduje się pod stałą opieką lekarza psychiatry.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o jego oddalenie podtrzymując dotychczasową dokumentację.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

Ubezpieczona J. K. ma (...)lata. Ukończyła szkołę podstawową i zasadniczą szkołę zawodową (handlową) w zawodzie sprzedawcy (w 1987 r.). Pod koniec szkoły podstawowej zaczęła przejawiać pierwsze symptomy zaburzeń psychicznych (dziwne zachowania) , co skłoniło jej rodziców do rozpoczęcia leczenia córki u psychiatry. W trakcie nauki w szkole zawodowej w/w- na przez okres 2 - 3 miesięcy przebywała w zakładzie psychiatrycznym. Po szkole zawodowej przez dwa lata pracowała w zawodzie (jako sprzedawca) w sklepie (...). Następnie sezonowo pracowała przy zbiorach jabłek. Od kilkunastu lat nie pracuje pozostając podopiecznym (...) (...) , skąd otrzymuje świadczenia w łącznej wysokości niecałych 900 zł miesięcznie. Do śmierci matki w (...) r. ubezpieczona pozostawała na jej utrzymaniu (matka pobierała relatywnie wysoką rentę wypadkową) . Aktualnie ubezpieczona pozostaje całkowicie niezdolna do pracy i niezdolność ta ma charakter trwały. Naruszenie sprawności organizmu skutkujące obecnie całkowitą niezdolnością ubezpieczonej do pracy (zaburzenia natury psychicznej) powstało w okresie nauki w szkole, przed ukończeniem przez nią 18 – roku życia. Odwołująca legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z symbolem choroby P . W orzeczeniu tym wskazano, iż niepełnosprawność ubezpieczonej w takim stopniu datuje się już od 2017 r.

/ dowód : opinia biegłych psychologa i psychiatry - k. 82 – 84, 114, 127, 150 akt sprawy /

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o dokumentację znajdującą się w aktach sprawy oraz w głównej mierze na podstawie opinii wskazanego zespołu biegłych sądowych (psychiatry i psychologa) . Sąd podzielił w całości wnioski opinii . Opinia jest wyczerpująca, logiczna i zgodna z zakresami fachowej wiedzy medycznej, w związku z czym nie ma podstaw do jej podważenia. Biegli sądowi są doświadczonymi specjalistami z tych dziedzin nauk, które odpowiadają schorzeniom wnioskodawcy. Opinię wydali po zapoznaniu się z dokumentami leczenia i po przeprowadzeniu właściwych badań.

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie. Na wstępie trzeba zauważyć, że renta socjalna ma charakter świadczenia zabezpieczającego, a jej celem jest kompensowanie braku możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z systemu ubezpieczenia społecznego ze względu na to, że całkowita niezdolność do pracy powstała przed wejściem na rynek pracy. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268 ze u zm.), świadczenie to przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: przed ukończeniem 18 roku życia, w trakcie nauki lub nauki w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. W ustępie 2 wskazano, że osobie, która spełniła warunki określone w ust. 1, przysługuje renta socjalna stała – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała, bądź renta socjalna okresowa – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa. Ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje się na zasadach i w trybie określonych w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, stosując odpowiednio (w myśl art. 5 i 15) m.in. art. 12-14 tej ustawy. Zgodnie więc z art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (ust. 1). Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust. 2). Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3). Zgodnie natomiast z treścią art. 13 ust. 1 ustawy przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji (pkt 1); możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (pkt 2).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, ze zgromadzonego w niej materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczona z powodu stwierdzanych u niej zaburzeń psychicznych (rozpoznanej schizofrenii paranoidalnej) pozostaje całkowicie niezdolna do pracy, tym samym spełnia ustawową przesłankę prawa do renty socjalnej. Jak wskazali biegli powyższa choroba psychiczna skutkująca obecnie jej całkowitą niezdolnością do pracy ma swoje źródła w okresie szkolnym, w początkowym okresie adolescencji i stopniowo doprowadziła do istniejącego obecnie stanu rzeczy. Jak wskazali biegli nie można interpretować trudności doświadczanych przez ubezpieczoną i zgłaszanych w okresie nauki szkolnej w oderwaniu od degradującego przebiegu choroby. Powyższe konkluzje biegłych korespondują z zeznaniami samej zainteresowanej, z których jasno wynika, że już w okresie nauki w szkole (w końcowych klasach szkoły podstawowej) przejawiała pierwsze symptomy choroby (w postaci postrzeganych przez inne osoby jako dziwne, nietypowe czy niemieszczące się w normie zachowań, pomysłów, wypowiedzi), co z kolei dało asumpt do pierwszych wizyt u psychiatry. W okresie nauki odwołującej się w zasadniczej szkole zawodowej rozwój zaburzeń psychicznych skutkowałam już zakłóceniem toku nauki z uwagi na jej paromiesięczny (trwający około 2-3 miesięcy) pobyt w szpitalu psychiatrycznym. Wprawdzie biegli nie wskazali wprost w jakiej dacie postęp (degradujący wpływ) choroby spowodował całkowitą niezdolność ubezpieczonej do pracy, ale nie ulega wątpliwości, iż takowa musiała istnieć w dacie złożenia przez nią wniosku o rentę socjalną (20 kwietnia 2022r.). W/w- na od wielu lat nie pracuje, do 2012 r. pozostawała na utrzymaniu matki, zaś po jej śmierci, do dnia dzisiejszego korzysta z pomocy (...) u. Ustalona przez (...) do (...) data powstania znacznego stopnia niepełnosprawności ubezpieczonej (co oznacza już nie tylko niezdolność do wykonywania pracy na otwartym rynku pracy, ale i znaczne ograniczenie w zdolności do samodzielnej egzystencji takiej osoby) - rok 2017 r. koresponduje z zeznaniami odwołującej, z których wynika, że od wielu lat nie jest w stanie z powodu zaburzeń natury psychicznej pracować, co więcej od wielu lat w samodzielnym funkcjonowaniu pomagają jej sąsiedzi.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji

Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji, albowiem poczynienie ustaleń tak co do stopnia niezdolności ubezpieczonej do pracy jak i daty powstania naruszenia sprawności organizmu ją powodującej wymagało przeprowadzenia szerokiego postępowania dowodowego przed sądem. Dopiero zestawienie opinii biegłych specjalistów (zajmujących się diagnozowaniem i leczeniem schorzeń, na które cierpi ubezpieczona) z ustaleniami dotyczącymi jej drogi życiowej (opartymi siłą rzecz na zeznaniach zainteresowanej) pozwoliło stwierdzić, że spełnia ona warunki do przyznania jej prawa do renty socjalnej. Nadto biegli nie wskazali w opinii, aby do odmiennych od pozwanego konkluzji co do stanu zdrowia ubezpieczonej doszli w oparciu o ten sam materiał dowodowy jak ten, którym wydając zaskarżoną decyzję dysponował pozwany.

O kosztach zastępstwa prawnego orzeczono w oparciu o przepis art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych / Dz. U. 2018 poz. 265 / zasądzając je od organu rentowego jako przegrywającego proces na odwołującej się, jako proces ten wygrywającej (ryczałtowa kwota przewidziana dla spraw o świadczenie podlega powiększeniu o należny podatek VAT wynoszący 23 % z uwagi na udział po stronie powodowej pełnomocnika z urzędu).

Sędzia Maciej Flinik